

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Göteborgs Hälsovårdsnämnds
I 10 B 2 / 1908 Arkiv

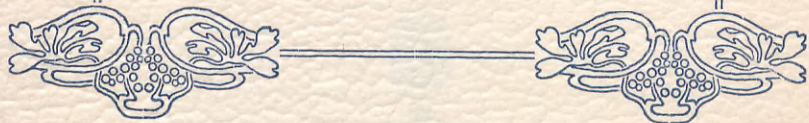
REDOGÖRELSE

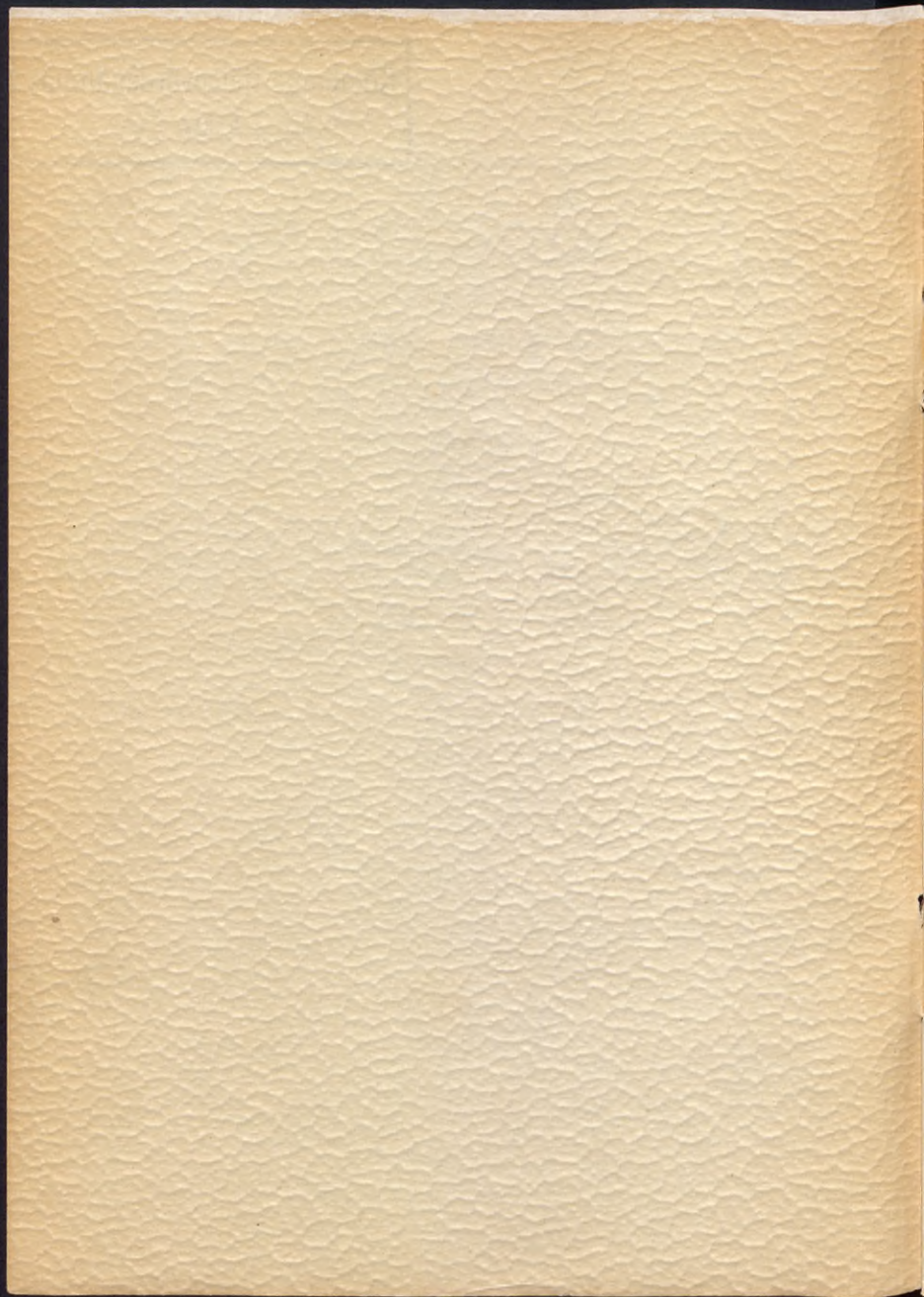
FÖR

GÖTEBORGS SOMMARSANATORIUM
VID SANDARNE

1908

Acta
Göteborg

REDOGÖRELSE

FÖR

GÖTEBORGS SOMMARSANATORIUM
VID SANDARNE

1908

REDOGÖRELSE

ÖFVER

GÖTEBORGS SOMMARINSTITUTUM

VID GÅRDARNE

1908

BIOMEDICINSKA
BIBLIOTEKET

GÖTEBORG
HELGE BORRES BOKTRYCKERI
1909.

BETYDELSEN af de s. k. friluftssanatorierna i kampen mot tuberkulosen har på senare år allt mera blifvit erkänd. Då vi nu gå att redogöra för vårt sommarsanatoriums 6:te arbetsår, är det med glädje vi konstatera det välgörande inflytande våra sommarkurer haft på många af våra patienter och med tacksamhet vi erinra om den stora offervillighet som gjort att sommarsanatoriet under så många år kunnat hållas öppet utan andra bidrag än dem, som på frivillighetens väg kommit det till del.

Den 4 Juni öppnades sommarsanatoriet och kunde tack vare en jämförelsevis torr och vacker sommar hållas öppet till den 8 September. Af dessa 97 dagar voro dock 21 regniga och af dessa 9 i så hög grad att sanatoriet måste hållas stängdt hela dagen. I likhet med de båda närmast föregående åren kunde äfven i år 75 middagsportioner dagligen utlemnas från Carnegiska

brukets hushållsskola. Med detta år upphör denna hushållsskolas verksamhet och betyga vi härmed vår tacksamhet främst till D:r G. Ekman, genom hvilken vävilliga tillmötesgående sanatoriet under dessa år blifvit satt i tillfälle att genom hushållsskolan till ett billigt pris erhålla en alltid god och närande middagskost men ock till de olika föreståndarinnorna för denna hushållsskola för deras oegennyttiga arbete till våra patienters fromma. Säkerligen blir det en ganska stor svårighet att efter hushållsskolans nedläggande kunna på ett tillfredsställande sätt anordna middagsmatlagning ett kommande år. Antalet inkallade patienter var 96.

Af dessa afbröto dock 13 redan efter kort tid sanatorievistelsen och medräknas i det följande endast de återstående 83 patienter, som längre tid fortsatte kuren. Af dessa voro 27 män och 56 kvinnor, af de senare 17 hustrur eller enkor. Efter åldern gruppera sig de vårdade på följande sätt: mellan 1—10 år 1 gosse 2 flickor; 11—20 år 9 män och 23 kvinnor; 21—30 år 4 män och 14 kvinnor; 31—40 år 3 män och 7 kvinnor; 41—50 år 4 män och 8 kvinnor; 51—60 år 6 män och 2 kvinnor.

Efter sjukdomsstadium tillhörde 21 Turbans I stadium, 25 Turbans II stadium och 37 Turbans III stadium.

Af 60 patienter hvilka ökade i vikt tillhörde 18 Turb. I med en medelökning af 1,8 kg., 19 Turb. II med en medelviktsökning af 1,9 och slutligen 23 Turb. III med

en medelökning af 2,2 kg. Ett ganska egenomligt förhållande, som förklaras dels deraf att åtskilliga af patienterna i de tidigare stadier varit i tillfälle att förut sköta sig å sanatorier och nu ej kunde väsentligt öka i vikt, dels deraf att bland patienterna i de tidigare stadierna förhållandevis många hade subfebril temperatur. Högsta viktökningen nåddes af en 23 års kvinna i Turbans II stadium med 6,6 kg. under en kurtid af 11 veckor. 22 patienter minskade i vikt och 1 patient bibehöll sin vikt oförändrad. Ej mindre än 45 patienter visade sig vid flera tillfällen ha subfebril temperatur.

Af komplikationer till lungtuberkulosen antecknades 1 fall af halslymfom, 4 fall af blodhosta och 1 fall af blindtarmsinflammation.

Längsta kurtiden för någon patient var 14 veckor och medelkurtiden 11 veckor (under föregående regniga somnar var medelkurtiden 6,2 veckor).

Af de intagna patienterna har 33 arbetat hela föregående vintern, 10 har varit mindre arbetsföra och 40 oförmögna till arbete. 31 af föregående årens patienter förnyade sin kur i år och af dessa hade 17 varit fullt arbetsföra föregående vinter, 6 hade varit mindre arbetsföra och 8 oförmögna till arbete. Af 15 patienter som år efter år återkommit och som vi kunnat följa i 3—5 år ha 11 under vintrarne varit arbetsföra.

Patienterna kommo från hem, der i medeltal 4 à 5 personer bodde i ett rum och kök, men många hade det betydligt sämre

ställdt. Sålunda kom en patient från ett hem der 13 personer sammanbodde i ett rum och kök och en sammanbodde med 6 andra personer i ett s. k. spisrum.

8 af patienterna hade förut vårdats å Hemmet för lungsjuka i Göteborg, 3 på Gibraltars lungsotsafdelning, 5 på Sahlgrenska sjukhuset, 1 på Hålahults sanatorium.

Kosten har varit densamma som föregående år. 5357 middagsportioner (1907 2593 portioner och 1906 5404 portioner) och 8874 liter mjölk eller 1,65 liter pr dag och patient (mot 1907 4432 liter eller 1,7 pr dag och patient och 1906 10,192 liter eller 1,89 pr dag och patient) ha konsumerats.

Spårvagnsbiljetter ha som förut gratis utdelats. Utgiften för biljetter går detta år till 985 kr., betydligt mera än föregående år, beroende derpå att patienterna fått med den nya Långedragslinien åka ända fram till en hållplats midt för sanatoriet, hvilket betydligt minskat den vägsträcka de haft att tillryggelägga till fots men hvilket fördyrat morgonturerna med 5 öre för hvarje patient.

De föregående årens patienter ha vi älfven i år kunnat följa hvilket framgår af följande schemata uppställda enligt samma princip som förut:

		T I	T II	T III	S:ma
1903 års patienter.....		14	10	21	45
1904	arbetsföra	8	4	6	18
	mindre arbetsföra	4	4	2	10
	arbetsodugliga	1	1	6	8
	döda	1	1	7	9
	ej återfunna	—	—	—	—
1905	återstå	13	9	14	36
	arbetsföra	8	6	1	15
	mindre arbetsföra	3	2	2	7
	arbetsodugliga	1	1	7	9
	döda ..	1	—	3	4
ej återfunna	—	—	1	1	
1906	återstå	12	9	10	31
	arbetsföra	8	4	4	16
	mindre arbetsföra	3	3	1	7
	arbetsodugliga	—	1	4	5
	döda	1	—	1	2
ej återfunna	—	1	—	1	
1907	återstå	11	8	9	28
	arbetsföra	7	5	2	14
	mindre arbetsföra	1	2	4	7
	arbetsodugliga	1	—	2	3
	döda	1	1	1	3
ej återfunna*)	1	—	—	1	

*) Pat. som i 1907 års redogörelse angifves ss. ej återfunna ha anträffats deraf olikheten i tabellerna.

		T I	T II	T III	S:ma
1908 återstå		9	7	8	24
	arbetsföra	7	6	3	16
	mindre arbetsföra	1	1	2	4
	arbetsodugliga	1	—	2	3
	döda	—	—	1	1
	ej återfunna	—	—	—	—
1909	återstå	9	7	7	23

		T I	T II	T III	S:ma
1904 års patienter (nyint.)		9	17	13	39
1905	arbetsföra	7	6	3	16
	mindre arbetsföra	1	4	1	6
	arbetsodugliga	1	5	3	9
	döda	—	2	6	8
	ej återfunna	—	—	—	—
1906	återstå	9	15	7	31
	arbetsföra	8	9	4	21
	mindre arbetsföra	—	3	1	4
	arbetsodugliga	1	3	2	6
	döda	—	—	—	—
	ej återfunna	—	—	—	—
1907	återstå	9	15	7	31
	arbetsföra	6	10	2	18
	mindre arbetsföra	1	1	2	4
	arbetsodugliga	2	3	3	8

		T I	T II	T III	S:ma
1907	döda	—	1	—	1
	ej återfunna*)	—	—	—	—
1908	återstå	9	14	7	30
	arbetsföra	8	11	3	22
	mindre arbetsföra	—	—	1	1
	arbetsodugliga	—	3	1	4
	döda	1	—	2	3
	ej återfunna	—	—	—	—
1909	återstå	8	14	5	27

		T I	T II	T III	S:ma
1906 års patienter (nyint.)		28	13	23	64
1907	arbetsföra	16	11	7	34
	mindre arbetsföra	3	1	1	5
	arbetsodugliga	7	1	8	16
	döda	2	—	7	9
	ej återfunna	—	—	—	—
1908	återstå	26	13	16	55
	arbetsföra	13	10	7	30
	mindre arbetsföra	5	3	3	11
	arbetsodugliga	4	—	1	5
	döda	4	—	5	9
	ej återfunna	—	—	—	—
1909	återstå	22	13	11	46

*) Pat. som i 1907 års redogörelse angifves ss. ej återfunna ha anträffats deraf olikheten i tabellerna.

		T I	T II	T III	S:ma
1905 års patienter (nyint.)		14	15	15	44
1906	arbetsföra	9	5	4	18
	mindre arbetsföra	3	3	1	7
	arbetsodugliga	2	4	5	11
	döda	—	3	5	8
	ej återfunna	—	—	—	—
1907	återstå	14	12	10	36
	arbetsföra	10	7	2	19
	mindre arbetsföra	2	2	2	6
	arbetsodugliga	2	2	3	7
	döda	—	1	3	4
	ej återfunna	—	—	—	—
1908	återstå	14	11	7	32
	arbetsföra	10	7	2	19
	mindre arbetsföra	2	3	3	8
	arbetsodugliga	1	—	1	2
	döda	1	1	1	3
	ej återfunna	—	—	—	—
1909	återstå	13	10	6	29

1907 års patienter (nyint.)		14	16	29	59
1908	arbetsföra	11	7	12	30
	mindre arbetsföra	2	5	5	12
	arbetsodugliga	1	1	2	4
	döda	—	3	10	13
	ej återfunna	—	—	—	—
1909	återstå	14	13	19	46

SOMMARSANATORIETS EKONOMI 1908.

Behållning från föregående räkenskapsår Kr 6,798: 03
 Ränta å medel insatt i bank..... " 408: 95

Influtna medel:

Från "1 majblommans" cen-
 tralkomit  i Göteborg Kr. 4,000: —
 Från Göteborgs Maltdrycks-
 aktiebolag " 1,200: —
 G fvor af enskilda " 1,441: 53 6,641: 53
Kr. 13,848: 51

UTGIFTER:

Inventarier och byggnader..... Kr. 284: 51
 Driftkostnader " 5,948: 63 6,233: 14
 Behållning den 23 sept. 1908:
 enl. depositionsbevis i Skånes
 Enskilda Bank..... " 4,000. —
 enl. sparkassebok i d:o..... " 3,000: —
   giror kning i d:o..... " 615: 37 7,615: 37
Kr. 13,848: 51

Bland driftkostnaderna märkas:

L n till sköterska   2 kr. pr dag..... Kr. 226: —
 Kostpenningar till d:o " 113: —
 Sk terskans biträden " 210: 75
 8874 liter nysilad mjölk " 1,243: 97
 Bröd " 489: 46
 Gr ddmargarin " 214: 75
 Svagdricka " 68: 08
 5357 middagsportioner " 1,874: 95
 Sp rvagnsbiljetter " 985: —
Kr. 5,425: 96

Priset för kost pr patient och dag:

Middag Kr. —: 35
 Mjölk " —: 23
 Bröd..... " —: 09
 Margarin Kr. —: 04
 Svagdricka " —: 01
Kr. —: 72

Sparbössorna inbrakte i år endast Kr. 369: 75 (mot 503: 69 föregående år och Kr. 941: 46 år 1905.

Räkenskaperna ha reviderats af Herrar E. Wallin och G. Winnell och meddelas här revisionsberättelsen:

Undertecknade, utsedda till revisorer af Göteborgs Sommarsanatoriums, Sandarne, räkenskaper för tiden 16 Maj till 23 Sept. 1908 få härmed meddela, att vi funnit räkenskaperna i fullgod ordning och utgifterna bestyrkta med allegater.

Enligt kassaboken utgör sommarsanatoriets behållning vid räkenskapsårets afslutande den 23 Sept. dels Kr. 4,000: — insatta på Skånes Ensk. Bank enl. depositionsbevis N:o 24357, dels i samma bank på motbok N:o 20984 Kr. 3,000: — och slutligen på Giro i samma bank Kr. 615: 37, alltså tillsammans Kr. 7,615: 37.

Göteborg den 17 Oktober 1908.

E. WALLIN.

G. WIMNELL.

Till sist ett tack till alla, som med penningar, gåfvor af olika slag och anordnandet af förströelse för patienterna bidragit till friluftssanatoriets existens och de sjukes trefnad och nytta.

Göteborg den 20 December 1908.

KARL JOH. GEZELIUS.

H. ALLARD.

P. GUSTAF CARLSTRÖM.

